

KREMLIUI NEPATINKA

SOVIETŲ SUSIRŪPINIMAS DĖL LAISVĖS IR DEMOKRATIJOS IDĖJŲ PLITIMO

Kremlius yra giliai susirūpinęs dėl demokratinės idėjų atgijimo Pabaltijo respublikose ir jų skverbimosi į Sov. Sąjungą. Tą susirūpinimą rodo šimtai straipsnių komunistinėje spaudoje ir literatūroje.

Doc. V. Lazutka straipsnyje „Ideologinės kovos baruose“ (Komunistas, Nr. 3, 1985 m.) nagrinėja tautinio susipratimo ir religijos plitimo komunistų valdomuose kraštuose, kas sudaro pavojų Sovietų imperijai. Jis kaltina dėl to JAV administraciją ir demokratinę kraštų radijo transliaciją. Straipsnyje įrodinėjama, kad Amerikos radijas siekia „destabilizuoti Sov. Sąjungą ir jos satelitus, sukelti nesantį tarp tautų ir vyriausybų“.

Doc. V. Lazutka ypatingą dėmesį atkreipė į vadinamą „Pabaltijo nacionalizmą“, kuris skleidžia separatistines bei antisovietines nuotaikas estų, latvių ir lietuvių tautose. Sovietų propagandas savo straipsnyje sako:

„Remdamasi faktu, kad Pabaltijo tarybinės respublikos vėliau įėjo į TSRS sudėtį, imperialistinė propaganda plačiai skleidžia „ypatingos“ Pabaltijo tautų padėties idėją, gina kai kurių imperialistinių valstybių (visų pirma JAV) poziciją nepripažinti, kad Pabaltijo respublikos įeina į TSRS sudėtį. Tokia dabartinės JAV administracijos pozicija konkrečiai pasireiškia, atrodytų, paskiru, bet labai reikšmingu

Amerikos specialiųjų tarnybų nutarimu nuo 1984 metų spalio 8 d. perkelti radijo propagandos „Pabaltijo valstybių skyrius“ iš „Laisvės“ radijo stoties į analogišką „Laisvosios Europos“ radijo stotį, kur orientuojama į antisovietinę propagandą, skirtą Rytų Europos socialistinėms šalims. Tokio nutarimo politinė esmė nuodugnai išaiškino abiejų minėtų radijo stočių prezidentas Džeimsas Baklis. Tuo pačiu, — paaiškino jis, — bus labiau pabrėžta JAV užsienio politikos nuostata nepripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių prisijungimo prie Tarybų Sąjungos. Kartu tuo norime pabrėžti, kad šios trys Pabaltijo valstybės ir jų tautos savo istorinėmis, kultūrinėmis ir religinėmis tradicijomis priklauso Europai, o ne Tarybų Sąjungai“.

Tokiu ideologiniu pagrindu, kaip teigia doc. V. Lazutka, veikia ir Pabaltijo išeivijos organizacijos. Visai nekreipdamos dėmesio į estų, latvių ir lietuvių išeivijos savarankišką tautinę veiklą, kuri vyksta jau nuo praeito šimtmečio, siekiant savo tautos valstybinės nepriklausomybės, jis tvirtina, kad Pabaltijo išeivijos organizacijos vadovauja „Amerikos specialiosios tarnybos“, sujungusios išeivių organizacijas į bendrus centrus. Tuo būdu atsiradę Pabaltijo akademinių organizacijų „antikomunistiniai junginiai“, kurie leidžia mokslines studijas, rengia

simpoziumus bei konferencijas. Į šią veiklą įtraukiami Amerikos, Vakarų Vokietijos, Švedijos ir kitų universitetų mokslininkai, kurie idėmiai stebi Pabaltijo tarybinių respublikų gyvenimą, taip pat studijuoja TSRS istoriją. Asociacijos leidiniuose skelbiami straipsniai apie tarybinių respublikų politinę santvarką, apie nacionalinius santykius TSRS Sąjungoje, apie Bažnyčios padėtį Tarybų Sąjungoje ir t.t.

Doc. V. Lazutka sako, kad anksčiau Pabaltijo nacionalistai diegė „nacionalinio hermetizmo idėją“, o dabar skelbia įvairių srovių ir tautų vienybės šūkį. Pavyzdžiui, ragindamas lietuvių bendradarbiauti Vak. Vokietijoje leidžiamame žurnale „Kontinent“, žurnalas „Metmenys“ rašė: „Dalyvavimas tarptautiniame žurnale įpareigoja ir idėjiškai — jame neįmanoma atstovauti absoliutaus nacionalizmo koncepcijai, o reikia derinti savo nacionalines aspiracijas su pagarba kitų tautų tokiom pat aspiracijom. Kiekvienos dalyvaujančios „Kontinente“ tautos atstovų nacionalizmas turėtų tapti pagrindu jų internacionalistinei pasaulėžiūrai“.

Taigi ta internacionalistinė pasaulėžiūra sudaro didesnę pavojų Sovietų imperijai, negu paskirų pavergtųjų tautų išsilaisvinimo kova, nesuderinta su kitų tautų, esančių panašioje padėtyje, aspiracijomis. J.R.

Vokietijos katalikai Pabaltijo neužmiršo

Šiemet gegužės 12 Vak. Vokietijos katalikai meldėsi už persekiojamą Bažnyčią Pabaltijo šalyse. Šią maldų intenciją nustatė šios šalies vyskupų konferencija. Maldų dienos programa rūpinosi atskiros grupės ir pavieniai asmenys. Ta proga dėmesio vertą straipsnį paskelbė laikraštis „Deutsche Tagespost“. Autorė — Vakarų Vokietijos katalikų žinių agentūros KNA redaktorė dipl. ekon. Diethild Treffert. Pateikiame čia to straipsnio atpasakojimą:

Ponia Treffert pirmiausia primena Tarptautinio Viktoro Petkaus komiteto ir Fatimos Akcijos 77 kreipimąsi į Vakarų Vokietijos prezidentą, vyriausybę, parlamentą ir politines partijas, kad būtų pakelbtas niekiniu ir negaliojančiu Ribentropo-Molotovo susitarimas, tiksliau sakant, šio susitarimo slaptieji priedai, kuriais Stalinas ir Hitleris pasidalijo Lenkiją ir Pabaltijo valstybes. (žr. EL, Nr. 19-1985.5.10, p.1.).

Aišku, ne vieni vokiečiai už šį nusikaltimą atsakingi, tačiau tą neteisėną sutartį pasirašė Vokietijos užsienio reikalų ministras. Ar nebūtų reikėję jau 1945 metais karo pabaigoje ar vėliausiai Vakarų Vokietijos respubliką skelbiant atsiriboti nuo nacių politikos ir šią sutartį paskelbti negaliojančia? Ar nebuvo pasmerkti žydų persekiojimai, koncentracijos stovyklos, lenkų ir kitų karo belaisvių traktavimas? Ar nebuvo apgalvesta tautos vardu padarytų nusikaltimų? Ar Pabaltijis buvo paprasčiausiai užmirštas? — klausia Diethild Treffert ir taip atsako: Vargu, 45-kių pabaltiečių memorandumas, pasirašytas 1979 rugpjūčio 23, buvo per-

duotas tuometinei Vakarų Vokietijos vyriausybei. Memorandumo signatarai, kurių dalis už tai skaudžiai nukentėjo, jau tada reikalavo, kad Bonos vyriausybė viešai paskelbtų niekiniais ir negaliojančiais slaptuosius protokolus, kad būtų paisoma lietuvių, latvių ir estų apsisprendimo, kad Pabaltijo klausimas būtų keliamas Jungtinių Tautų organizacijos visuotiniame susirinkime, kad būtų remiama šių kraštų suverenumo teisė.

Dauguma Vakarų Europos valstybių, Jungtinės Amerikos Valstijos ir Australija niekada Pabaltijo okupacijos nepripažino. Autorė pažymi, kad dar pernai rudenį lietuvių ir kitų pabaltiečių programos buvo išskirtos iš „Laisvės“ radijo ir perkeltos į „Laisvosios Europos“ radiją. Šiemet vasario 16 Amerikos prezidentas Reaganas Kongreso rašymu iškilmingu pareiškimu paminėjo Lietuvos nepriklausomybės dieną.

JAV prezidentas savo pareiškimu pažymėjo, kad tarybų valdžia labiausiai engia tikėjimo laisvę. Šių puolimų aukomis tapo kunigai Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius, o visai neseniai ir Jonas Matulionis. Jų tariami nusikaltimai — tarnyba tikintiesiems ir jų dvasios reikalams. Lietuvių tauta nesutinka tyliai pasiduoti. Šimtai tūkstančių asmenų pasirašė peticijas, reikalaujanti paleisti kalinamus kunigus ir kitus žmogaus teisių gynėjus. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika ir pagrindžio Aušra nuolat informuoja apie persekiojimus.

Toliau vokiečių katalikų publicistė primena, kad 1983 sausio 13 Europos parlamentas ragino užsienio reikalų ministrus iškelti Pabaltijo klausimą Jungtinių Tau-

tų organizacijoje, tačiau nieko nepadaryta. Bent grubūs žmogaus teisių ir religijos laisvės pažeidimai turėtų būti keliami. Ir to nedaroma.

Diethild Treffert pastebi, kad Europos bendrija Jungtinių Tautų visumos susirinkime turi tiksliai vieną balsą. Jos vardu kalba tais metais pirmininkaujančio Europos bendrijos krašto užsienio reikalų ministras. Paskutinį kartą tai buvo Airija. Prancūzijos užsienio reikalų ministras ragino pagaliau iškelti seniai pribrendusį Pabaltijo klausimą, bet ir jo raginimas buvo veltui. Airijos užsienio reikalų ministras tik puse sakinio paminėjo religijos laisvės varžymus Tarybų Sąjungoje. Pabaltijis liko nepamintetas.

Žurnalistė toliau klausia, kas atsitiko su minėtu kreipimusi. Nei Vakarų Vokietijos Bundestagas, nei kancleris, nei prezidentas dar nereagavo. Ir pasakoja tokį kuriozą. Prezidentūra pažadėjo finansškai paremti abi kreipimąsi pasirašiusias grupes — Tarptautinį Viktoro Petkaus komitetą ir Fatimos Akciją 77 —, nors joms tokios paramos nereikia ir jos neprašė. Be to, prezidentas atsiuntė knygą ir prašė perduoti jo sveikinimus sąskrydžio dalyviams, nors kreipimėsi visiškai nebuvo jokios kalbos apie kokį nors sąskrydį. Vadinasi kreipimasis buvo klaidingai suprastas prezidento įstaigoje. Minėtas kreipimasis buvo pasiūstas ir kardinolui Hiofneriui, kuris veikiai atsakė. Tada dar nebuvo nuspręsta dėl ekumeninių pamaldų gegužės 8 dieną, bet keliamas klausimas buvo svarstytas. Yra žinoma, kad kardinolas Hiofneris yra labai jautrus persekiojamiesiems Rytų Europoje. Vakarų Vokietijos vyskupų konferencija taip pat nėra abejinga. Konferencijos sekretorius prelatas Šecleris (Schaezler) asmeniškai užtarė nuteistuosius Lietuvos kunigus.

Vokiečiai katalikai pabaltiečių klausimo nepamiršo, — baigia savo straipsnį Diethild Treffert. Jį išspausdino Deutsche Tagespost ir kiti Vakarų Vokietijos katalikų laikraščiai.

(LER)

MIRTIES GERIMAS

Vokiečių spauda paskelbė, kad, išgėrę metilio alkoholio nelegalioje smuklėje, Kaune mirė mažiausiai dvylika žmonių.

Sunkvežimio šoferis pardavė 200 litrų metilio spirito nelegalios smuklės šeimininkei, kuri ketletą dienų vaišino savo svečius.

POPIEZIUS PRIĖMĖ LIETUVOS VYSKUPUS

Popiežius Jonas Paulius II gegužės 3 d. audiencijoje priėmė Lietuvos katalikų Bažnyčios atstovus: Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinį administratorių arkivyskupą Liudviką Povilonį ir jo augziliarą vyskupą Juozapą Preikšą. Lietuviai vyskupai painformavo šventąjį Tėvą apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje ir drauge aptarė svarbiausius Lietuvos katalikų bendruomenės reikalus bei problemas. Svečius iš Lietuvos popiežius priėmė savo privačiame bute. Audiencijoje pradėtas pokalbis buvo tęsiamas prie bendro pietų stalo. Dėl to susitikimas užtruko iš viso apie pusantros valandos. Susitikimo pabaigoje šv. Tėvas prašė arkivyskupą Povilonį, kad ir toliau eity savo pareigas, vadovaudamas Kauno ir Vilkaviškio vyskupijoms. Tai buvo Jono Pauliaus II atsakymas į arkivyskupo raštą, kuriuo pagal bažnytinės teisės kodeksą, sulaukęs 75-kerių metų amžiaus, prašėi atleidžiamas nuo apaštalinio administratoriaus pareigų.

Vysk. Povilonis ir vyskupas Preikšas ta proga šventajam Tėvui įteikė Lietuvos katalikų dovaną: iš vieno medžio gabalo skulptoriaus išdrožinėta rožančių.

DALINĖ AMNESTIJA

Sovietų vyriausybė, kaip praneša užsienio spaudos agentūros, Antrojo pasaulinio karo pabaigos keturiasdešimtmečio proga paskelbė dalinę amnestiją kai kurių kategorijų nuteistiesiems. Amnestijos dekretas tačiau ir šį karą neapima vadinamų kitaminčių, tai yra asmenų, kurie už savo įsitikinimus yra nuteisti ir kalinami pagal Baudžiamojo Kodekso 190-ji straipsnį. Paskutinį kartą dalinė amnestija Sovietų Sąjungoje buvo paskelbta 1982 metais, minint sąjungos įkūrimo šėšiasdešimtmetį. Bet ir tada į amnestuotųjų kalinių tarpą nebuvo įtraukti politiniai. Spaudos agentūros atkreipia dėmesį, kad kitur pasaulyje diktatūriniai režimai, skelbdami amnestijas, paprastai dovanoja bausmės politiniams kaliniams.

PATVIRTINO BAUSMES

Varšuvoje įvyko Lenkijos vyskupų ir valdžios atstovų komisijos posėdis, kuriame buvo apžvelgtos problemos, trukdančios Bažnyčios ir Valstybės santykių darniam vystimuisi.

Lenkijos aukščiausiasis teismas, apsvaistęs kunigo Popieluszkos žudikų apeliaciją, patvirtino pirmosios instancijos teismo įjoms paskirtas bausmes. Dėl kunigo pagrobimo ir nužudymo buvo nuteisti keturi Lenkijos saugumo pareigūnai. Iš jų du nuteisti kalėti po 25-erius metus, o kiti du — 15 ir 14 metų.

APIE NERUSŲ TAUTŲ NACIONALIZMĄ IR JAV POLITIKĄ

Dienraščio Washington Post (1985 kovo 27) skiltyse atmesdamas nepagrįstus kaltinimus, jog „Laisvės Radijas“, esą, propaguoja antisemitizmą, William F. Buckley, jr., taip pat paličia „separatizmo“ klausimą. Jis, be abejo, turi omenyje tuos amerikiečius, kurie tvirtina, kad JAV-jos neturėtų remti sovietinės imperijos pavergtų tautų laisvės siekių, nes tuomi būtų grasinama suskaldyti „Rusiją“... Buckley rašo:

„Vadinamos Sovietų Sąjungos ribose yra tuzinas tautinių grupių, kurios, visai laisvų rinkimų atveju, be abejo, balsuotų už atskirų valstybių statusą. Oficialioji JAV-jų politika pripažįsta dabartines Sovietų Sąjungos geografines sienas. Ar Laisvės Radijas turėtų skelbti tiksliai oficialią politiką šiuo klausimu? O gal ji turėtų padrasinti tuos klausytojus, kurie atmeta nuolatinę baudžiamą pasibaisėtinai Maskvos tironijai“.

(Elta)

JUODOJI RINKA PRIE Jūros

Reuterio žinių agentūra pranešė apie juodąją rinką Palangos moterų nudisčių plaže. Ten astronomiškam kainom galima nusipirkti gintaro dirbinių, drabužių, maisto ir vaistų. Vieta saugi, nes vyrai milicininkai neturi teisės ten įteiti, o moterų milicininkų nėra daug ir jos negali vaikščioti be uniformų.

„Literaturnaja Gazeta“ rašo, Palanga turi vieną iš nedaugelio Sov. Sąjungoje nudistų plažų, kurie vadinami „sveikatos paplūdimiais“.

LIETUVOJE

Sniegas balandžio pabaigoj

Balandžio 26 d. naktį daugelyje Lietuvos vietų pasnigo. Daug kur temperatūra nukrito iki -4 laipsnių. Tik pajūry buvo šilčiau. Varėnoje per naktį žemę užklojo 3 centimetrų storio sniego kilimas.

Dviračių maratonas

Birželio 2 d. Lietuvoje įvyks dviračių maratonas. Jį rengia Lietuvos kūno kultūros ir sporto komitetas bei dviračių sporto federacija. Distancija apie 90 km — nuo Kauno iki Vilniaus.

„Subatėlėje“ garuoja virduliai

Vilniuje Subačiaus gatvėje atidaryta pirmoji arbatinė „Subatėlė“, kurios septynios salės vienu metu gali sėdėti 74 svečiai. Meniu čia kasdien siūlo aštuonių rūšių arbatos ir septynių rūšių blynų, ketletą firminių „Subatėlės“ patiekalų, iškeptą pagal „Gintaro“ restorano technologų receptus.

Arbatinė įtaisyta restauruotuose viduramžių rūsiuose. Subačiaus gatvė yra viena seniausių Vilniuje. Tuo vardu ji vadinosi dar XV amžiuje. Taip pat žinoma, kad 1528 m. šios gatvės gale jau buvo masyvūs vartai.

Ordinai ir medaliai

„Tiesoje“ buvo paskelbta ordinų ir medalių nešiojimo tvarka. Vieni nešiojami kairėje pusėje, o kiti dešinėje. Vieni aukščiau, o kiti žemiau. Ir jų ten buvo išvardyta apie 80 rūšių.

Ateizmo muziejus Alytuje

Eksperimentinio skydinio namų statybos kombinato ekspozicinės zonos skydiniame name įkurtas visuomeninis ateizmo muziejus. Aktyviausieji ateistai rinko eksponatus muziejui apie laisvamanybės, ateizmo vystymąsi Dzūkijoje. Didelę paramą suteikė respublikos Ateizmo muziejus.

Brangūs dūmai

„Valstiečių laikraštys“ A. Ramonas rašė:

Dūdų orkestras negrojo, taurių niekas nekilnojo, dainų nebuvo girdėti, tačiau po apylinkę pasklido didelis džiaugsmas. Pro naujosios valgyklos kamina pradėjo rūkti dūmai.

Dūmai ir dabar teberūksta, tačiau, kad pakviptų blynais ar cepelinais — girdėti neteko. Visą žiemą Zarasų tarpkolūkinės statybos organizacijos, Ždanovo kolūkio ir rajkoopsąjungos galvos sprendžia sunkią problemą, kaip gauti įrengimus, kuriais laiku nepasirūpino.

— Kalti statybininkai! — tvirtina ūkio vadovai.

— Kaltas kolūkis!

— Kalta rajkoopsąjunga!

— Kaltas susivienijimas!

Ir susigaudyk, žmogau, kad gudrus...

MIRĖ KUN. P. RUŽĖ

Balandžio 26 dieną mirė Kartenos, Kretingos rajone, klebonas kun. Pranas Ružė. Velionis gimė 1921 metais, kunigu įšventintas 1950 metais. Palaidotas Kartenoje balandžio 29 d.

VISUOMENĖS DĖMESIUI

Okupuotoje Lietuvoje Maskvos patikėtiniai šiais metais liepos mėn. rengia trijų dienų „respublikinę dainų ir šokių šventę“, skirtą, kaip jie sako: „Pergalės 40-mečiui ir Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 45-mečiui paminėti“.

Tai yra sukaktis mūsų Tėvynės laisvės praradimo, mūsų Tėvynės pavergimo ir visų žmogaus principų ir teisių paneigimo ir paniekinimo.

Todėl Amerikos Lietuvių Taryba tautiniai susipratusių visuomenę kviečia atsispirti prieš Maskvos patikėtinių visokias propagandines užmačias ir prašo šiuo metu giminių lankymui keliones atidėti kitam laikui.

Neprisidėkime prie okupanto plačiai skelbiamo tariamo „išsilaisvinimo“ propagandos!

Palaukiant ryšius su giminėmis, nors ir nežmoniška suvaržytose aplinkybėse, reikia vadovautis savo tautiniu sąmoningumu, vengiant bet kurių veiksmų, kurie galėtų pakenkti Lietuvos valstybiniam tęstinumui ar lietuvių tautos pastangoms išlikti ir išsilaisvinti iš okupacijos.

Amerikos Lietuvių Taryba

A.A.

GEN. STASYS RASTIKIS

1896 — 1985

Lietuvos Respublikos vyras: Nepriklausomybės kovų savanoris, Kariuomenės vadas, Krašto apsaugos ministras.

Lietuvių tauta pagarbiai prisimena ir liūdi netekus iškilias valstybininko.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė reiškia gilią užuojautą velionio žmonai poniai Elenai Marijai Raštikienei, giminėms ir artimiesiems.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba

LAIŠKAS IŠ NOTTINGHAMO

„Su džiaugsmu sutiktas, gerai pamylėtas ir gražiai išlydėtas... Toks buvo senovės lietuvių posakis, kurio buvo laikomasi ypač retų ir garbingų svečių atsilankymo atvejais.

Deja, šis nuoširdus ir gražus lietuvių paprotys nebuvo pritaikytas JAV prezidento Reagano viešnagai Europoje. Geriau tikėtų priešingos prasmės posakis: šaltai sutiktas, visai nepamylėtas, tik pavaldyngintais ir be draugų išlydėtas. Buvęs darbiečių užs. reikalų ministras apibūdino Reagano apsilankymą Europoje tik vienu žodžiu — „disaster“, prie kurio jis pats tarp kitko nemažai prisidėjo. Labai abejoju, ar jam reikėjo tuo „disaster“ taip triumfaliai džiaugtis ir iš to džiaugsmo vykti į Maskvą ir ten gerėtis Sovietų Sąjungos kariuomenės paradu. Minėtina ir kita darbiečių ministrė, kuri demonstratyviai paliko Europos parlamento salę, kai JAV prezidentas kalbėjo. Vėliau kažkas girdėjo jos pasakymą, kad prezidento kalba buvusi „skandalinga ir dėl to gėda buvo jos klausytis“.

Šiuos du pavyzdžius paminėjau tik todėl, kad jie labai būdingi mūsų gyvenamiems laikams. Prie nuodugnesnio, nors ir trumpo, jų aptarimo aš dar grįšiu.

JAV prezidento atsilankymas Europoje nebuvo „disaster“, bet ir nebuvo triumfalinis.

Kiek prisimenu dvidešimtojo amžiaus bėgyje Europoje buvo apsilankę trys JAV prezidentai. Pirmuoju Wilson. Jis džiaugsmingai sutiktas ir triumfaliai išlydėtas tuoj po Pirmojo pasaulinio karo. Juk prez. Wilsonas ir buvo tas valstybinio mintijimo genijus, kuris sukūrė Tautų Sąjungą ir įgyvendino tautų apsisprendimo laisvę, jų tarpe ir lietuvių.

Antrasis JAV prezidentas, atsilankęs Europoje po Antrojo pasaulinio karo, buvo Kennedy. Tuo metu Stalinas kėsinosi pagrobti visą Berlyną, paskelbė visuotinę dar likusios laisvos miesto dalies blokadą (prekėms ir žmonėms). Amerika su sąjungininkais nusprendė Stalino blokadą pralaužti. Daugiau kaip pusę metų vyko sunki kova. Stalino blokada buvo nugalyta ir Vakarų Berlynas liko laisvu miestu. Šios pergalės proga, prezidentas Kennedy ir apsilankė Europoje ir Berlyne. Ten buvo jis sutiktas milžiniškos ir entuziastiškos minios, ten pasakė nepamirštamą istorinę reikšmės kalbą su nepamirštamu sakiniu: „Ich bin auch ein Berliner“ (aš esu irgi berlyniecis). Milžiniška minia, besidžiaugdama šaukė, siūbavo ir išlydėjo triumfaliai narsųjį Berlyno didvyrį.

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Reaganas, panašiai kaip Wilsonas ir Kennedy, vyko tautų (Vakarų Europos) laisvės gynėjo vaidmeny. Jo kelionės į Europą tikslas buvo tik vienas: **galimai daugiau suartinti JAV-jas su V. Europa ir tuo pačiu padėti V. Europos valstybėms apsiginti kovai prieš nuožmaus ir veržlaus komunistinio milžino nuolatinę grėsmę.** Tai labai didelis uždavinys, kuris

taip pat reikalauja didelio pasitikėjimo ir vilties, bendro laiko reikalavimų svarbos supratimo. Deja.

Visų pirma, Amerikos žydai, visai nesupratę Reagano kelionės uždavinio ir reikšmės, persistengė iškišdami savo „holocausto kromelį“ ne vietoje ir ne laiku. Vokietijoje, manau, sunku, jeigu išvis įmanoma, surasti bent kokias kapines, kuriose nebūtų palaidotos ir vienas kitas SS narys. Antra vertus, ar žydams iki šiol nežinomas faktas, kad paskutiniųjų 26 metų laikotarpį Amerikos kareiviai ir karininkai kartu su vokiečių kariais kasmet dalyvaudavo žuvusiųjų pagerbimo apeigose? Trumpai — **žydai persistengė ir tuo daug prisidėjo prie sugadinimo geros kūrinių nuotaikos**, kuri buvo taip reikalinga šios taip svarbios Reagano kelionės sėkmei.

Pirmasis Reagano sustojimas buvo Eonoje. Čia laukė jo didžiųjų pasaulinės prekybos dalyvių tarptautinė konferencija. Dėl dolerio vertės ypač didelių svyravimų pasaulinė finansų rinkoje, pastarųjų metu tarptautinės prekybos problemos tapo nepaprastai sudėtingos ir sunkiai išsprendžiamos. Nors visi dalyviai ir pripažino reikalo svarbą ir klausimo sprendimo skubotumą, **nieko neišsprendė.** Konferencijoj pasisekė tik sutarti, kad reikalo nuodugnesnis svarstymas bus pradėtas 1986 metų pradžioje.

Aišku savaime, kad toks konferencijos sprendimas JAV prezidento lankymosi svarbos neišryškino, veikiau sudrumstė.

Po to, Ispanijoje aukštas svečias, galima sakyti, buvo sutiktas be druskos ir be duonos. Ispanijos socialistinė vyriausybė pasmerkavo, kiek pajėgė, prieš prezidentą įvyki demonstracijos, o pats Ispanijos min. pirmininkas pašnibždėjo Reaganui į ausį, kad būtų labai pageidautina artimiausiu laiku, jei **JAV-jos savo karines bazines Ispanijoje galimai sumažinti.** Priešingu atveju, girdi, jam busių sunku susidaryti komunistų įtaką krašte ir finansiniai prisidėti prie NATO išlaikymo.

Įsivaizduoju, kaip Reaganui, pakrapščius ausį, norėjosi atsakyti: „Labai atsiprašau, pone ministrai, aš neišgirdau, ką norėjote pasakyti“. O galbūt prezidentas ir pagalvojo: „Koks velnias mane čia atnešė?“

Pagaliau prezidentas atvyko į Strasburgą, į Europos parlamentą. Parlamentas juk yra vieta, kur renkasi rinktiniai atstovai iš atskirų Europos valstybių. Ir dabar laisvosios Vakarų Europos valstybių atstovai turi sutikti ir pagerbti aukštą ir retą svečią JAV prezidentą. Prezidentą to krašto, kuris du kartus išgelbėjo Europą nuo visišką sunaikinimo ir du kartus padėjo Europai atsistatyti. To juk ir užtektų, kad Europos parlamentas tinkamai pasirostų sutikti iškilmingai ir pagarbiai tą aukštą svečią.

O ką smalsūs žiūrovai matė televizijoje?

je?! **Ogi balagana!** Parlamento „iškilmių“ salėje tupėjo karveliai, po salę vaikščiojo demonstrantai su plakatais ir triukšmavo; taip vadinamųjų „socialistinių kairiųjų“ parlamento atstovų vietos stypsojo tuščios. Tikras balaganas! Gėda buvo žiūrėti. Gėda kiekvienam padoriam europiečiui.

Iš viso galima būtų pasijuokti, gal pavertkti, o gal ir visai pamiršti, jeigu... Jeigu prez. Reaganui grįžus namo, Amerikoje nekils nauja banga **atsipalaiduoti nuo Vakarų Europos.** Jeigu tokia banga prasišals, Kremlius susidės visą Reagano atsilankymą į savo kišenę.

Dabar štai ir grįžkime prie žodžio „disaster“, kuriuo buvęs didelės tautos ministras pavadino prezidento vizitą Europoje, o kita buvusi ministrė, prezidentui kalbant, demonstratyviai paliko salę. Čia ir kyla klausimas, kas buvo tie tikrieji „disaster“: ar tik ne tie buvę ministrai, kuriuos pamėgžiodami demonstravo ir šūkavo įvairūs „kairieji“ ir „extra-kairieji“? Jie juk ir norėjo, kad prezidento vizitas būtų „disaster“, tai beveik ir pasiekė.

Dar vienas ir paskutinis klausimas. Ar Vakarų Europos politikams taip sunku suprasti, jog šiuo metu Vakarai yra labai suaktyvinto propagandinio ir ginkluoto teroro objektas. Sov. Sąjunga siekia tik vieno tikslo — suskaldyti Vakarus bet kuria kaina! Laikas Vakarų politikams artimiausiu susiglausti, kai teroras iš rytų pačiame vyksme.

Iki pasimatymo čia ir Tvankstėje.

Stasys Kuzminkas

Didina spaudimą

LIETUVOS KATALIKŲ RŪPESČIAI
LOS ANGELES SPAUDOJ

Balandžio 25 d. Los Angeles Times straipsnis „Kaip jie išlaiko tikėjimą už geležinės uždangos“, plačiai cituoja Lietuvos Informacijos Centro vedėją Gintę Damušytę, kuri kalbėjo Los Angeles apie Lietuvos katalikų būklę. P-lė Damušytė liudijo Tarpreliginio komiteto už Sovietijos žydus ir Amerikos žydų komiteto surengto apklausos, kuri įvyko 1985 balandžio 18 Loyola Marymount kolegijoje. Apklausoje tema — „Kultūra ir bendruomenė — Kova už religinę laisvę Sovietų Sąjungoje“. Apklausoje tikslas buvo suburti sovietų persekiojamų religinių bendruomenių ekspertų bendram ekumeniniam pokalbiui. Jų duoti pranešimai bus atspausdinti leidinyje, kuris bus išdalintas ši mėnesį vyriausybės delegacijoms, susirinkusioms Otavoje apžvelgti Helsinkio susitarimų vykdymą.

P-lė Damušytė buvo viena iš penkių prelegentų. Rusas pabėgėlis Dr. Yuri Yarm-Agaev kalbėjo apie Helsinkio grupes, Dr. Kent Hill iš Seattle Pacific universiteto apie evangelikus, Ed Robin apie Sovietijos žydus ir Olga Stacevich „Samizdat“ biuletenio redaktorė, apie rusus pravoslavus.

Damušytė apibūdino Lietuvos tikinčiųjų diskriminaciją, iškeldama vėliausius persekiojimo pavyzdžius iš LKB Kronikos, kaip studento R. Žemaičio nuteisimą už dalyvavimą religinėje procesijoje. Ilgiau sustota prie Lietuvos kunigų — A. Svarinsko, S. Tamkevičiaus ir J.K. Matulionio — areštų bei Lietuvos Helsinkio grupės nario, kun. B. Laurinavičiaus nužudymo. Ji išdėstė, kaip sovietai administraciniais būdais varžo Kauno seminariją bei Bažnyčios vadus, kaip persekioja vyskupą J. Steponavičių, trukdo religinį gyvenimą Lietuvoje.

Prelegentė baigė trimis išvadomis apie katalikiškąją rezistenciją Lietuvoje — 1. Rezistencija klesti, nors ir sunkiausiose sąlygose, nes ji turi daug pasekėjų, tylių ir balsių. 2. Katalikų Bažnyčios vaidmenį stiprina faktas, kad jos dvasinis autoritetas yra už Sovietų Sąjungos ribų — Vatikaną. 3. Gyva pagrindžio spauda kelia Lietuvos gyventojų bei pasaulinės visuomenės sąmonę apie okupuotos Lietuvos gyvenimo realybes.

Po kalbos, Los Angeles tarpreliginė katalikų, susidaranti iš devynių miesto bei religinių pareigūnų, statė klausimus, jų tarpe vieną apie vienuolių likimą Lietuvoje. Damušytė aiškino, kad nors po karo sovietai uždarė visus vienuolynus bei vienuolijas Lietuvoje, anot pagrindžio šaltinio, veikia 2500 slapty vienuolių.

Stebėtojų tarpe buvo ir Los Angeles lietuvių, kurie parūpino susirinkusiems literatūros apie dabartinę Lietuvą padėti. Los Angeles Times reportažas apie apklausą, tęsiamas per keturis puslapius nuo „View“ skyriaus pirmo puslapio, buvo iliustruotas prelegentų nuotraukomis.

Sekančią dieną po apklausos, penktadienį, balandžio 19, Los Angeles arkivyskupijos laikraščio korespondentas pravedė pokalbį su atvykusia viešnia iš New Yorko apie Lietuvos katalikus. Straipsnis, užvardintas „Lietuvos katalikams vėl padidina spaudimą“, pasirodė The Tidings 1985 balandžio 26 dienos laidoje. (LIC)

SAVAITGALIO PABIROS

EUROPOS PRANAŠAS

1939 metų rudenį, kai Adolfas Hitleris buvo bepradedęs Antrąjį pasaulinį karą, vokiečių propagandos ministro Jozefo Goebbelso žmona priminė jam nepaprastus pranašavimus, kurie buvo paskelbti prieš 400 metų.

Tie pranašavimai buvo parašyti prancūzų Nostradamuso. Atrodė, kad jis pranašavo Hitlerio iškilmą, kuone išpėdamas net jo pavardę, sakydamas, jog iškilis vokiečių lyderis „Hister“.

Hitlerio nelaimė, tų pranašavimų įvairūs aiškinimai paneigė Trečiojo Reicho pasisekimą. Tada Goebbelsas sugalvojo iškreipti tuos pranašavimus. 1940 metais vokiečių karo lėktuvai išmėtė tūkstančius „Nostradamuso pranašystės“ lapelių Prancūzijoje ir Belgijoje. Lapeliuose buvo aiškinama, kad Nostradamus pranašavo Vokietijos pergalę. Tos proklamacijos turėjo įtikinti žmones, kad jie niekur nebėgtų ir tuo neužblokuotų vokiečių kariuomenei kelių į Paryžių ir krašto uostus.

Britų karinė žvalgyba taip pat išmėtė „Nostradamuso raštus“, kuriuose pranašaujamas sąjungininkų laimėjimas.

Michel de Nostredame, kuris vėliau sulotynino savo pavardę į Nostradamus, gimė 1503 m. Prancūzijoje. Jo tėvai buvo žydai, bet perėję į krikščionybę. Michelis užaugo kaip katalikas. Labai gabus studentas, baigęs mokslo, tapo žymiu gydytoju. Jis paneigė senąjį maro ligonių „nukraujavimo“ teoriją, kuri buvo pradėta šešioliktojo šimtmečio pradžioje. Ir kitose srityse Nostradamus turėjo savo skirtingą nuomonę. Jis paskelbė, kad Žemė sukasi apie Saulę dar šimtą metų prieš Galilėjaus įrodymus.

Nostradamuso pranašavimai iškilo 1555 metais, kai jis išleido pirmąjį iš dešimties savo knygų, pavadintą „Amžiai“. Kiekvienoje knygoje yra po šimtą pranašavimų, rašytų eilėraščių forma.

Savo pranašavimų technikos Nostradamus neslėpė. Jis padėdavo indą vandens ant žalvarinio trikojo, panašiai kaip dabartiniai ateities spėliotojai naudoja kristolinį rutulį, ir įdėminai žiūrėdavo. Retkarčiais tie pranašavimai kildavo staiga tiesiog iš intucijos. Vieną dieną, dar jaunas būdamas, keliaudamas po Italiją, Nostradamus puolė ant kelių prieš ateinantį vienuolį, vardu Felice Peretti. Nustebusiam vienuoliui ir kitiems praeiviams paaiškino: „Aš klaupiuos prieš Jo Šventenybę“. 1585 metais tas vienuolis tapo popiežium Sikstu Penktuoju. O vieną kartą, kai jį aplankė Prancūzijos karalienė Katarina Medici, Nostradamus susidomėjo vienu jos palydos jaunuoliu ir tarė: „Vieną dieną tu būsi Prancūzijos karalium!“ Ir iš tikrųjų taip atsitiko.

Vienas prancūzų didikas bandė paneigti tuos pranašavimus. Kartą prašė jis Nostradamusą pasakyti likimą dviejų paršiukų, kuriuos laikė savo kieme. Atsakymas buvo toks: juodąjį paršiuką valgysi pats, o baltąjį suės vilkas. Vėliau, pietaudamas kartu su Nostradamusu, didikas labai nustebė, kai jam pranešė, kad jie valgo juodąjį paršiuką, nes visą baltojo mėsą nunešė namuose laikomas prijaikintas vilkiukas.

Pranašas taip pat išpranašavo ir savo mirtį 1566 metais. Prieš mirdamas, jis užsakė pagaminti metalinę lentelę, kurią liepė įdėti į karstą. 1700 m., po 134 metų, Nostradamuso karstas buvo iškeltas į žymesnę vietą. Atidarius karstą, ant skeleto gulėjo metalinė lentelė. Joje išgraviruota data — 1700 m.

Bijodamas, kad Inkvizicijos nebūtų apkaltintas raganavimu, Nostradamus savo pranašavimus rašydavo neaiškiomis anagramomis, simboliais, sena prancūzų, lotynų ir kitom kalbom.

Taip jo apgalvotai painiai parašyti pranašavimai privedė prie įvairių ir skirtingų aiškinimų. Nežiūrint tai, dauguma jo pranašų aiškinimų atitiko faktams. Dėl to ir galima Nostradamusą vadinti didžiausiu Europos pranašu.

Prancūzijos karaliaus Henriko mirtį išpranašavo šitaip:

Jaunas liūtas kovos lauke nugalės senesnįjį.

Jis perdurs jo akis auksiniame narve.

Dvi žaizdos vienu kartu, mirtis bus baisti.

Ir taip atsitiko, kai karaliaus Henrikas, kurio heraldiška emblema buvo liūtas, besipraticiuodamas draugiškoje kovoje, tapo netyčia jauno gvardijos kapitono Montgomerio mirtinai sužeis-

tas. Montgomerio ietis perdūrė paaukuotą karaliaus šalmą, sužeidė akį ir gerklę. Henrikas mirė po dešimt kančios dienų.

Nostradamus taip pat teisingai išpranašavo, kad karalienės Katarinos Medici trys sūnūs mirs anksčiau už motiną.

Apie Napoleoną pranašas rašė: *Imperatorius gims netoli Italijos, jis daug kainuos imperijai.*

Ir iš tikrųjų daug prancūzų žuvo jo karuose.

Apie Napoleono likimą pranašavo: *Didžioji imperija greit bus iškeista į mažą vietą.*

Kuri greit vėl ims augti.

Mažyčio ploto vidury, mažoj vietoj jis padės savo valdžios skeptrą.

Napoleonas buvo ištremtas į mažą Elbos salą, iš kurios pabėgo ir per 100 dienų bandė vėl įsigalėti. Galutinai atsisakė valdžios mažytėj Šv. Elenos saloj, Pietų Atlante.

Nostradamus retai duodavo tikslias datas. Tačiau Didysis Londono gaisras buvo išimtis. Jis rašė:

Už pralietą kraują atsakys

Londonas,

kuris sudegs triskart dvidešimt plius šeši.

Nelaimė įvyko 1666 m. Nostradamus panaudojo italų būdą išleisti du pirmutinius datos skaičius. Taigi 66 metais.

Jis išpranašavo Didįjį marą, kuris 1665 metais prasidėjo Londone. Nostradamus teigė, kad tai buvo baismė už karaliaus Karolio Pirmojo nužudymą.

Didysis maras šiame jūrinio krašto didmiesty nesibaigs, kol mirtis nebūs atpirta ir didžioji dama apsimetusį šventaisiais liks išniekinta.

„Apsimetusį šventaisiais“ — puritonai, o „didžioji dama“ — Šv. Pavolo katedra, kurią gaisras sunaikino.

Tas gaisras sustabdė ir maro plitimą.

Nostradamus parašė keletą gan tikslų pranašavimų apie Hitlerį.

Austrijos kalnuose, netoli Reino, paprastoj šeimoj gims vyras,

kuris pretenduos ginti Lenkiją ir Vengriją,

jo likimas niekad nebus tikrai išaiškintas.

Kitas posmas, kuriame kalbama apie pirmuosius karo metus, sako:

Išalkęs laukinis gyvulys pereis upes, bet didžioji kara lauko dalis bus prieš Histerį.

Jis išpranašavo lėktuvų bombardavimus ir vokiečių V-ginklus.

Išpranašavo Hirošimos ir Nagasaki atomines bombas:

Netoli uosto ir dviejų miestų

bus dvi nelaimės,

kokių dar niekas nematė.

Nostradamus rašė ir apie Trečiąjį karą šiame amžiuje. Karas vyks šiauriniame pusrutulyje: dvi pasaulio jėgos susijungs prieš rytus.

Kai tie iš Šiaurės poliaus susijungs,

Rytuos bus didelė baimė ir siaubas...

Vieną dieną du didieji vadovai bus draugai,

Naujasis kraštas bus pačioje

stiprybėje...

Naujasis kraštas — Amerika. Nostradamus aiškinimu Amerika susijungs su Rusija kovai prieš Kiniją. Ir jis duoda aiškią to konflikto datą:

Po 1999 metų ir septynių mėnesių iš dangaus ateis didysis teroro karalius...

Daugiausia nukentės Šiaurės pusrutulis, kurį nusiaubs ligų banga ir badas.

..

PLAUČIAMS

Višta ir kiaulė vaikščiojo po kiemą.

Staiga įvažiavo sunkvežimis, kurio šonuose buvo įrašas: „Kumpiai ir bekonai“.

— Ar matai? Mes abu esame partneriai! — apsidžiaugė višta.

— Ne visiškai taip, — atsakė liūdnai kiaulė, — tau tai tik dienos darbas, o man — viso gyvenimo.

..

— Ar girdėjai apie tą kunigą, kuris tapo boksininku?

— Girdėjau ir mačiau. Jo kairė nebloga, bet dešinė tikrai turi šventą smūgį...

..

Daktaras, perėjęs kelis kartus per laukiamąjį kambarį, pastebėjo labai neramų pacientą. Priėjęs paspaudė jam petį ir nuramino: — Nepasveik — aš tuoj priimsiu.

Kiti rašo

JAUNIMUI

KĄ MAN MOČIUTĖ SAKĖ...

Toli ji dabar, bet jos paveikslas ir žodžiai visad su mumis. Ji buvo mūsų žemos židinio širdis. Jos patarimo ėjo klausyti ir daktaro diplomą turįs sūnus, ir kolegiją baigusi duktė, ir šio modernaus gyvenimo anūkai. Kokios ir iš kur jos kvalifikacijos? Sveika intucija, tikėjimas Dievu ir gyvenimas pagal 10 Dievo įsakymų. Taip, ji turėjo ir gimnazijos baigimo pažymėjimą bei daugelio metų gyvenimo patyrimą. Ji gerai pažino pasaulį, žmones, visus mylėjo, o labiausiai savo šeimą.

Kai jos vaikai suaugo ir sukūrė savo šeimas, ji daug laiko praleisdavo su anūkais. Ji vis sakydavo: „Dabar jūsų užsiėmimas yra mokyti, ruošti gyvenimui, kad būtumėte laimingi. Visiems, taip pat ir mergaitėms, reikia baigti bent gimnaziją. Jeigu nori, gali ir mėgstamai profesijai ruoštis, bet tai sunkus darbas, todėl gerai apgalvok, ar ji bus tau reikalinga. Baigusi mokyklą, nepulk tuoj į glėbį pirmam pasitaikiusiam vyriui. Tu turi baigti dar kitą mokyklą — gyvenimo mokyklą. Eik į pasaulį, gauk darbą, stebėk žmones, susitik draugų, džiaukis jaunyste. Pagaliau ateis laikas pasirinkti pastovų

gyvenimo draugą. Nieškok gražuolio, palik jį kino žvaigždžių pasauliui. Rinkis protinę, darbštą, tikintį vyrą. Ta pati tautybė, ta pati religija, padės užtikrinti laimę. Kai ištėkėsi, tavo gyvenimas bus siauresnis. Turėsi palikti savo darbą, draugus ir būsi savo šeimos centras. Tam turi iš anksto pasiruošti. Mokykloj turbūt neturėjai namų ruošos ir vaikų auklėjimo kurso, bet būtinai susipažink su šiais dalykais. Jie tau bus labai reikalingi.

Darbo laikotarpis prieš vestuves paruoš tave suprasti vyro gyvenimą ateityje. Jam bus nelengvas uždavinys materialiai aprūpinti šeimą. Kai jis turės problemų ir abejonių, turėsi jam pagalbėti.

Laimingą šeimą galima sukurti tik vieną kartą. Jei manai, kad suklydus galima bandyti antrą kartą, apsigausi. Tu paliksi nelaimingus vaikus, kurie blaškysis tarp dviejų tėvų šeimų. Dėl to tu niekad neturėsi ramybės“.

Dalinuosi šiomis mintimis su savo sesėmis. Jeigu neskubėsit ir atsiminsit, ką močiutė sakė, jei prašysite Dievo pagalbos ir palaimos, manau, kad kelionė per pasaulį bus lygesnė ir laimingesnė.

Alė G.

(„Laiškai lietuviams“)

EUROPOS LIETUVIS

LITHUANIAN

WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain
by the Lithuanian House Ltd.
2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.
Tel. 01-727 2470

Registered as a Newspaper at the Post
Office.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga
ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė.
Prenumeratų kaina metams 16 svarų,
pusei metų 8 sv. Užsienyje 17 sv. Į užsie-
nį „E.L.“ yra siunčiamas oro paštu.

Vienoj skilty įdėto skelbimo kaina 5.00
sv. už colį. Didėsni skelbimai atitinkamai
brangiau.

Už laikraštį kieno nors spausdinamų
jų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redak-
cija nesiima atsakomybės.

Redaguojama redakcinis kolektyvas.
Redakcija rankraščius taisy ir trumpina
savo nuožiūra.

Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto
dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia auto-
rių, ne būtinai redakcijos ar leidėjo nuo-
monę.

Kronika

KAS—KADA—KUR

32-ji Europos Lietuviškųjų Studijų Sa-
vaite Italijoje — rugpjūčio 11-18 d.

36-ji Skautų-akaučių vasaros stovykla
Anglijoje — liepos 27 — rugpjūčio 4 d.,
Lietuvių Sodyboje.

Fabaltiečių Tautos ir Laisvės ryžto žy-
gis Skandinavijoje — liepos 22 — rugpjū-
čio 2 d.

Londono lietuvių šv. Kazimiero para-
lijos išvyka Lietuvių Sodybon — gegužės
26 d. Išvažiujama nuo Sporto ir Soc.
Klubo 8.30 val. ryto, nuo Liet. bažnyčios
— 8.35, nuo Lietuvių Namų — 9 val.

Joninės Vasario 16 gimnazijoje — bir-
želio 22 d. Pradžią 15 val. Vakare bus lau-
žas.

Lietuvių vaikų vasaros stovykla Vokietijoje — liepos 28 — rugpjūčio 10 d.,
Romuje, Huetttenfelde.

Lietuvių kultūros instituto mokslinė
konferencija ir suvažiavimas Vokietijoje
— spalio 18-20 d., Huetttenfelde.

Išvėžtųjų minėjimas Wolverhamptone
— birželio 22 d., Ukrainiečių salėje, 35
Merridale, West.

PADEKA

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdy-
bos vardu nuoširdžiai dėkoju Didžiosios
Britanijos Lietuvių Sąjungos valdybai ir
Anglijos lietuviams aukojusiems Lituanis-
tikos katedros Illinois universitete steigimui
paremti.

Su pagarba,

Nijolė Balzarienė

Lituanistikos Katedros Reikalų Vedėja

LENKAI APIE LIETUVIŲ MUZIKĄ

Londono lenkų dienraštis DZIENNIK
POLSKI (V.14) išspausdino Stefano Bry-
kczynskio straipsnį „Lietuvių muzika“,
kurį parašė pasiklausęs plokštelių „Žibu-
reliai“.

Autorius labai palankiai vertina lietuvių
kompozitorių kūrinį ir ypačiai šiltai
atsiliepia apie Jono Švedo sonatą smui-
kui, jo nuomone, aukštos klasės kūrinį.
Gerai taip pat įvertina Osvaldo Balakaus-
ko sonatą „Kaip marių bangos prisilietim-
as“ ir kitus kūrinius.

Plokštelę galima įsigyti Londono Lietu-
vių Namuose, kaina 5 sv.

Nottinghamas

KARNAVALAS — CHORO

PASIRODYMAS — PASKAITA

Šeštadienį, gegužės 25 d. — 1985 Festivalis
Nottinghame.

Kaip ir kasmet, lietuviai dalyvaus mies-
to metiniam „Carnival“ su lietuviškais
motyvais išpuoštu sunkvežimiu. Šis įvy-
kis yra svarbus tuo, kad jį organizuoja
miesto valdyba ir jame dalyvauja įvairios
grupės ir tautybės ir tuo garina savo var-
dą. Pernai lietuviams pavyko laimėti tre-
čią vietą savo grupėje. Šį karnavalą stip-
riai remia DBLJS ir jau užsirašė dalyvauti
22 jaunuoliai.

Sekmadienį, birželio 2 d.

Nottinghamo miesto centre, 3 val. p.p.,
pasirodys „Gintaro“ choras plačiai visuo-
menei su 30 minučių lietuviškų dainų pro-
grama. Šis įvykis yra gana plačiai pas-
kelbtas Midlando spaudoje ir bus trans-
liuojamas per vietinę radiją ir televiziją.

Trečiadienį, birželio 5 d.

East Midlands Womens Gas Federation
pakvietė Gilmą Zinkuvienę skaityti pa-
skaitą apie lietuviškus audinius, jų kilmę
ir t.t. Paskaita bus iliustruota pavyzdžiais
ir skaidėmis, pavadinta „Looking at
Lithuania“. Paskaita įvyks the New Me-
chanics, Birkbeck House, Trinity Square,
Nottingham, birželio 5 d. 7 val vak.

METINIS SUSIRINKIMAS

Birželio 8 d., šeštadienį, 6 val. vak., Uk-
rainiečių salėje, 30 Bentinck Rd., įvyks
DBLS Nottinghamo skyriaus metinis susi-
rinkimas.
Skyriaus valdyba

CHICAGOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBAS

Balandžio 28 d. Jaunimo Centre įvyko
narių pusmetinis susirinkimas ir Motinos
dienos paminėjimas. Susirinkime svarstė-
te klubo einamieji reikalai. Šiais metais
klubas mini 25-rių metų įsisteigimo su-
kaktį. Numatoma išleisti sukaktuvinį lei-
dinėlį, kurį redaguos pirmininkas Anatoli-
jus Lakas. Kasininkas K. Rožanskas pra-
nešė kasos piniginę veiklą. Klubas paskir-
to įvairioms organizacijoms aukos (740
dol.) išmokėtos. Sirgusiems nariams bei
mirusių narių artimiesiems išmokėta 500
dolerių. Šiuo metu kasoje turima per 10
tūkstančių dolerių.

Po susirinkimo įvyko trumpas Motinos
dienos paminėjimas. Pirmininkas An. La-
kas paskaitoje trumpai apibūdino lietuvių
motinos gyvenimą karo bei pokario me-
tais. Jonas Jokubas perskaitė eilėraščių.
Sekretorė Nina Liubiniene ir Regina Vait-
kienė padainavo keletą dainų. Narės Pau-
lina Mikšienė ir Bronė Černienė su Tal-
kininkėmis pavažiavo narius. Vincas Zi-
nkus armonika visus linksmino. Susirinki-
me dalyvavo apie 70 asmenų. K.R.

MIRĖ A. KUZIENĖ

Po ilgesnės ligos, gegužės 12 d. mirė
Aleksandra Kuzienė. Prieš keletą mėne-
sių palaidojusi vyrą Kazimierą. Liko Chi-
cagoje sūnus Bronius, dukros: Genė Juo-
zelskienė su šeima gyvenanti Nottingham-
e ir Kazė Karalienė su šeima gyvenan-
ti Baltimoreje, A.A. Kuzienė gegužės 15
dieną palaidota lietuvių šv. Kazimiero
kapinėse.

Gloucesteris

PAGERBĖ MOTINAS

Gegužės 11 d. Gloucesterio-Stroudo DB
LS skyrius Ukrainiečių salėje surengė mo-
tinos dienos minėjimą.

Minėjimą atidarė skyriaus pirmininkė
M. Gelvinauskienė, pakviesdama E. Šovą
kalbėti. Prelegentas, kalbėdamas angliškai,
išskėlė motinos reikšmę šeimoje ir visuo-
menėje. Po kalbos motinos buvo apdova-
notos gėlėmis, o mirusios — pagerbtos ty-
los minute.

Meninę dalį atliko M. Gelvinauskienės
vadovaujama tautinių šokių grupė „Balti-
tija“. Mergaitės pašoko penkis tautinius
šokius, o tris mergaitės, Julie Horwill,
šokdavo vieną lietuvišką dainelę ir vieną
anglišką. Po to, lietuvių kalboje, mer-
gaitės suvaidino „Mamytė sugrįžo“.

Meninei daliai pasibaigus, ilgametė
„Baltijos“ šokėja Marrine buvo apdovano-
ta gražia dovanėle, o kita šokėja, Julie
Horwill, aštuoniolikos metų gimtadienio
proga, gavo net kelias dovanas ir gėlių
puokštę.

Po to, prie alučio ir skanių užkandžių,
prasidėjo linksmoji dalis: E. Šova, Julie
Horwill ir du latviai akordeonų muzika
linksmino visus.

Minėjimas praėjo labai linksmoje nuo-
taikoje, kokią ši kolonija jau seniai tu-
rėjo. A.V.

Wolverhamptonas

TARPTAUTINĖS MIŠIOS

St. Mary ir St. John bažnyčioje, Snow
Hill, Wolverhamptone, gegužės 25 d., 6.30
val. p.p., bus tarptautinės Mišios. Lietu-
viai yra pakviesti dalyvauti ir gimtoje
kalboje skaityti maldas ir giedoti. Vysku-
pas Cleary atnašaus šv. Mišias. Kiekvie-
na tauta neš dovanas.

Artimos kolonijos prašomos atvykti ir
kartu su mumis dalyvauti (atvykti bent
30 min. prieš pradžią, kad galėtume su-
daryti savo grupę). Pageidautina, kad kuo
daugiau moterų dėvėtų tautinius rūbus.

N. Narbutienė

PAMALDOS

Manchesteryje — gegužės 26 d., 12.30 v.
Nottinghame — geg. 26 d., 11.15 val.
Leicestery — geg. 26 d., 14 val., Mere Rd.

VOKIETIJA

MIRĖ A. DAUGIRDAS

Gegužės 9 d. Oldenburge, Vak. Vokietij-
joje, mirė kaunietis Adolfas Daugirdas.

Gimęs 1908 m. kovo 2 d. Kaune, Adol-
fas Daugirdas 1929 m. baigė Kauno gim-
naziją ir po poros metų Karo Mokyklą.
Gavęs ats. leitenanto laipsnį, tarnavo iki
karo pradžios pasienio policijoje Klaipė-
dos krašte.

Liūdi žmona, duktė, sūnus ir jų šeimos.
Palaidotas Neuern Osternburger kapi-
nėse.

KLARNETO KONCERTAS HAMBURGE

Gegužės 13 d., 20 val., Hamburge, Neu-
muenster Str. 14, įvyko Ramūno Kireilio,
pasaulinio garso klarnetisto koncertas,
skirtas lietuviams ir latviams, pianu paly-
dint prof. Sue Grace.

R. Kireilis, iš JAV, su koncertų ciklu
keliauja po Europą: V. Vokietiją, Prancū-
ziją, Austriją ir kt. Jo pirmas koncertas
Europoje buvo skirtas lietuviams ir lat-
viams.

Lietuvos vokiečiai, didelis lietuvių drau-
gas ir poetas, pastorius A. Franskeit skai-
tė vertimus į vokiečių kalbą šių lietuvių
poetų: P. Vaičiūčio — Lakštingala, B.
Augino—Liūdesys mėlyno dangaus, Jova
ro—Pavasario rytas, Putino—Ramybės va-
landėlė, Maironio — Vasaros naktis, Ni-
kos-Niliūno — Naktys.

Franskeit taip pat skaitė ir latvių poe-
tų vertimus vokiečių kalba.

Pabaigai, prof. Dr. Lampsaitytė-Kollars
pianinu paskambino keletą trumpų kūri-
nėlių.

Po koncerto buvo atlikėjų ir svečių
priėmimas su vyneliu ir šaltais užkan-
džiais.

Šį koncertą suorganizavo dr. med. L. Pa-
šaitienė, o jai padėjo ponios Gedraitienė,
Klimaitienė-Basdown ir kitos. Visi buvo
labai patenkinti koncertu ir priėmimu.

I. Sragauskis

„SKAMBĖKIT, GIESMĖS!“ — NAUJA PLOKSTELĖ

Tokiu pavadinimu V. Vokietijoje
yra išleista nauja lietuviškų giesmių
plokštelė — švento Kazimiero buvu-
siam jubiliejui prisiminti. Joje įrašyta
13 giesmių, kurios yra dalinai naujos
ir žinomos. Tai džiaugsmo ir padėkos,
prašymo ir garbinimo giesmės; Lai už-
gieda gėlės, O geras Dieve, dėkoju
Tau, Kristų sutikau (tarsi evangeliška
baladė), trys giesmės į šventąjį Kazi-
mierą ir jo labai pamėgtoji giesmė,
kurios su pajaviriniu įrašyta 15 pos-
mų. Šv. Kazimieras Dievo Motiną Ma-
riją mylėjo ypatingai. Jis į tai ir mus
skatina. Giesmių į Mariją įrašyta pa-
lyginti daugiausia.

Muzikos esmė yra melodijose, ir jos
šioje plokštelėje dominuoja, išskeldam-
os ir pabrėždamos giesmių žodžius ir
mintis. Muzikinis palydas gan įvairus.

Plokštelei giesmes įgiedojo R. Dau-
noras, K. Senkus, N. Paltinienė, B.
Lipšienė, B. Gailiūtė-Spies ir Vasario
16 gimnazijos chorėlis, vadovaujamas
A. Paltino. Palydą išpildė instrumen-
talistai V. Vasyliūnas, T. Roma, C.
Ehinger, M. Bonis, H. Geiger.

Giesmių įrašai padaryti Stuttgarte
su Tonstudio Jankowski/C. Reisser.
Plokštelę išleido „Skudutis“ (K. Sen-
kus ir bendradarbiai).

Plokštelės kaina DM 20.

Pelnas skiriamas labdariniams tiks-
lams, visų pirma Vasario 16 gimnazi-
jos mokiniams paremti.

Šią plokštelę užsisakyti galima ad-
resu:

Litauisches Gymnasium/Lipschis
6840 Lampertheim 4-Huetttenfeld
arba: Rev. K. Senkus,
Schubartstrasse 16
7000 Stuttgart 1
W. Germany,
arba pas kitus platintojus.

ŠVEICARIJA

PLB ATSTOVYBĖ ŽENEVOJE

Praeitais metais PLB valdybos pirm. V.
Kamantui ir PLB Visuomeninių reikalų
komisijos pirm. A. Gečiui lankantis Va-
karų Europoje galutinai išryškėjo svarba
Ženevoje įsteigti PLB atstovybę. Galuti-
nį sprendimą nulėmė Ženevoje buvimas
Narcizo Prielaidos ir jo plačios pažintys
su Ženevoje reziduojančių valstybių pa-
reigūnais ir žurnalistais. Buvo kreiptasi į
N. Prielaidą, šiuo metu einantį Šveicari-
jos LB Krašto valdybos pirmininko parei-
gas, kuris mielai sutiko PLB talkinti ir
pritarė PLB atstovybės Ženevoje įsteigimui.
Nuo praeito rudenio N. Prielaida pra-
dėjo eiti PLB atstovo pareigas.

SUSITIKSIME SODYBOJE

SEKMINIŲ SĄSKRYDIS SODYBOJE

Gegužės 26 d., per Sekmines, D. Bri-
tanijos lietuviai paminės 30 metų Lie-
tuvų Sodybos atidarymo sukaktį.

Minėjimas prasidės 11.30 val. pa-
maldomis, kurias atnašaus Sodybos
kapelionas kun. A. Geryba. M. Bajo-
rinas, buvęs Lietuvių Namų Akc. B-

vės direktijos pirmininkas, kuris rū-
pinosi Sodybos nupirkimu, pasakys pa-
grindinę kalbą. Gloucesterio tautinių
šokių grupė atliks programą.

Visi lietuviai kviečiami šia proga
aplankyti Sodybą ir tinkamai atšvęsti
šių sukaktį. LNB-vės Valdyba

•••••

LENKIJA

LENKIJOS LIETUVIŲ VEIKLA

LVKD Ščecino ratelio valdyba išleido sa-
vo Biuletenio Nr.2 (1985 m.), kuriame Ra-
telio pirmininkas Jonas Žaliapienis jaut-
riais žodžiais prisimena II pasaulinio ka-
ro pabaigos 40 metų sukaktį ir pateikia
pluoštą informacijų iš kaimyninių Rata-
lių veiklos.

Ščecino ratelio nariai įvairiomis prog-
omis aplankė kitus Lenkijos miestus, kur
gyvena mūsų tautiečiai, ir kartu aptarė
lietuviams rūpimus reikalus.

Vroclave Vasario 16 dieną Nepriklausomybės šventę minėjime dalyvavo per
50 asmenų. Per Velykų šventes ten pat
buvo surengtos lietuviškos pamaldos baž-
nyčioje, o vėliau — LVKD seklyčioje mar-
gučių konkursas.

Balandžio 23 d. Vroclave koncertavo
Vilniaus estradinis ansamblis „Trimitas“,
bet bilietai kainavo 400 zlotų.

Gdanskio lietuviai Nepriklausomybės
šventę atžymėjo vasario 17 dieną, daly-
vaujant svečiams iš Slupsko, Bydgošės ir
Ščecino. Kalbą pasakė Ratelio pirm. J.
Uzdila, o po to svečiai buvo pavažiinti
lietuviškais cepelinais.

Varšuvos ratelio susirinkimas įvyko
kovo 2 d. nuosavoje seklyčioje. Tarp sve-
čių buvo Julius Sanvaitis, Ščecino atsto-
vas ir Dariaus-Girėno paminklo globėjas.

Ščecino ratelio narių susirinkimas, ku-
riame buvo išrinkta nauja valdyba, su-
kvietas gegužės 19 d. Šio ratelio nariai
daug dirba ir tarp posėdžių: kovo 7 d. J.
Sanvaitis buvo nuvykęs į Myslibožio
miesto muziejų, kur tarėsi su Paminklų
konservatoriumi dėl filmo apie Dariaus-
Girėno paminklo istoriją. Tas filmas ne-
truks žada būti rodomas Lenkijos tele-
vizijoje.

Balandžio 19 d. Ščecino ratelio vadovybė
(J. Žaliapienis, J. Sanvaitis ir K. Pe-
čiulis) buvo nuvykę į Pščelniką, kur ap-
tvarkė Dariaus-Girėno paminklo aplinką.
Laimai, po žiemos šalčių ir audrų pami-
nklas ir kopyltulpis yra sveiki.

IESKOMI STAZISTAI LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRUI

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa — Lie-
tuvų Informacijos Centras New Yorke
ieško studentų, norinčių dirbti lietuviškoj
įstaigoj 1985 m. vasarą.

Darbo stažas — dvi savaitės. Stazistai
pagėdaujami šiemis laikotarpiais — nuo
birželio 24 — liepos 5, liepos 8 — liepos
19, rugpjūčio 5 — rugpjūčio 16 ir rugpjū-
čio 19 — rugpjūčio 30.

Bus parūpinta gyvenvietė bei 200 dol.
stipendija ir padengtos pragyvenimo bei
su darbu surištos išlaidos.

Tai puiki proga studentui arčiau susi-
pažinti su lietuviškos informacijos vaid-
menim, ypač su moderniom kompiuterio
komunikacijos priemonėmis, bei tiesiogiai
įsigilinti į Religinės Šalpos — Informa-
cijos Centro plačias veiklos formas.

Stazistas turi laisvai valdyti lietuvių ir
anglų kalbas, būti bent 18 metų amžiaus
ir mokėti vairuoti.

Prašymą bei reziومه siųsti iki birželio
3 d. Lithuanian Catholic Religious Aid,
351 Highland Blvd., Brooklyn, New York
11207, arba skambinti (718) 647-2434.

ATSIPIRAME UŽ KLAIDAS

Šio numerio 3 psl. „Savaitgalio pabiro-
se“ įsivėlė dvi nemalonios klaidos: vietoj
Inkvizija turi būti Inkvizicija; vietoj
„Kumpiai ir bekonai“ turi būti „Kumpiai
ir kiaušiniai“.

PLB

RENGIAMA PLB ANKETA

Patirti lietuvių išeivijos dabartinę tau-
tinę sąmonę ir būseną yra rengiama PLB
anketa. Šią mokslinę studiją pravesti yra
sudaryta mokslininkų komisija, kuriai
pirmininkauja kun. dr. Kęstutis Trimakas,
o nariai yra dr. Dalia Katiliūtė-Boydston,
dr. Jolita Kisieliūtė-Narutienė, dr. Jonas
Račkauskas ir dr. Tomas Remeikis.

PLB V-BOS LAISKAI DEL OSI VEIKLOS

PLB valdyba, reaguodama į nepagrįs-
tus ir pakartotinus Pasaulio Žydu kong-
reso užmetimus lietuviams, liečiančius
OSI veiklą, balandžio 15 d. pasiuntė pir-
mininko Vytauto Kamanto pasirašytus
laiškus JAV senatoriams bei kongresma-
nams, Baltiesiems Rūmams, Teisingumo
bei Valstybės departamentams ir žydų or-
ganizacijoms. Šių laiškų kopijos buvo pa-
siųstos įvairių lietuvių ir lietuvių
organizacijų vadovybėms. Specialūs praneši-
mai apie laiškus ir jų turinį buvo pasiūs-
ti žinių agentūroms, laikraščiams ir tele-
vizijai. Laiškus ir pranešimus kiekvienam
gavėjui ar institucijai atskirai parašė ir
išsiuntė Algimanto Gečio vadovaujamos
PLB Visuomeninių reikalų komisijos narė
Gintė Damušytė su talkininkais.

PLB VALDYBA SIEKIA VEIKSNIŲ KONFERENCIJOS

PLB Seimas 1983 metais nutarė, kad
šiuo metu tinkamiausia koordina-
cijos forma yra atnaujintos periodinės
veiksnių konferencijos, kurias, paskutinės
1974 m. White Plains konferencijos pavyz-
džiu, kvietė PLB ir VLIKo valdybos. At-
naujintas konferencijas sudarytu White
Plains dalyvavę veiksniai ir jos vykty ta-
pačia tvarka, kol ji nebūtų pakeista ben-
dru susitarimu.

PLB valdybos pirmininkas Vytautas
Kamantas jau praėjusių metų rugsėjo mė-
nesį žodžiu pasiūlė VLIKo valdybos pi-
rmininkui dr. Kaziu Veliuoliui, kai jie bu-
vo kelis kartus susitikę Toronte ir Kenne-
bunkporte, sekančią veiksnių konferen-
ciją šaukti 1985 m. rudenį. Šį siūlymą PLB
pirmininkas telefonu pakartojo VLIKo pi-
rmininkui kovo 17 d., pasiūlydamas veiks-
nių konferenciją sušaukti 1985 m. spalio
mėnesį Dainavos stovyklavietėje. VLIKo
pirmininkas žadėjo šį klausimą iškelti se-
kančiame VLIKo valdybos posėdyje.

PLB VICEPIRM. M. DRUNGOS PASKAITA

Vicepirm. Mykolas Drunga, kaip PLB
atstovas, buvo pakviestas dalyvauti Ame-
rikos pabaltiečių laisvės lygos (Baltic
American Freedom League) surengtoje
IV žmogaus teisių konferencijoje kovo 23
d. Los Angeles. Čia jis skaitė pirmąją kon-
ferencijos paskaitą, apžvelgdamas dabar-
tinę Pabaltijo valstybių nepriklausomy-
bės ir žmogaus teisių bylos padėtį.

DR. T. REMEIKIS ATVYKS EUROPON

PLB pirmininko pavaduotojas dr. To-
mas Remeikis šią vasarą vyks į Europos
Lietuvių Bendruomenių kraštų valdybų,
pirmininkų ir Jaunimo sąjungų vadovų
suvažiavimą rugpjūčio mėnesio 10-11 die-
nomis Vasario 16 gimnazijos patalpose Vo-
kietijoje ir vėliau Europos Lietuviškųjų
studijų savaitėje prie Veronos, Italijoje,
rugpjūčio 11-18 dienomis.